

Ekologinen kompensatio kuntatason maankäytössä

Kaavoitusbiologi Anne Laita

11.12.2019

JYVÄSKYLÄ

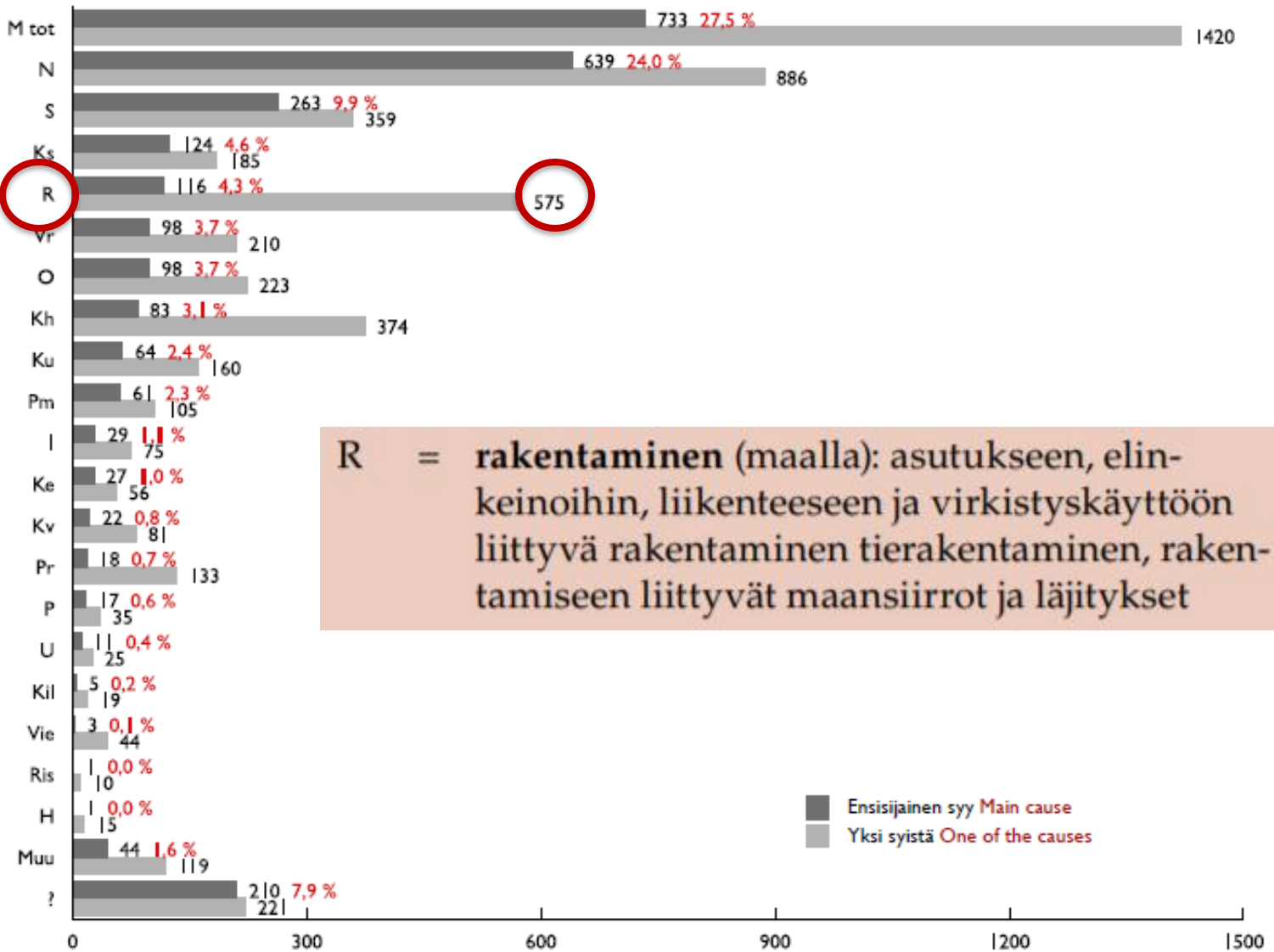
A large, abstract blue graphic element in the bottom right corner, consisting of several overlapping, curved bands of different shades of blue, resembling a stylized globe or a modern logo.

Taustaa

- Kansainvälisten sopimusten tuomat velvoitteet
 - Esim. EU:n biodiversiteettistrategia-> biodiversiteetin ja ekosysteemipalveluiden heikkenemisen pysäyttäminen "No Net Loss"
- rakentamisen vaikutus lajien ja luontotyyppien nykytilaan on kiistaton

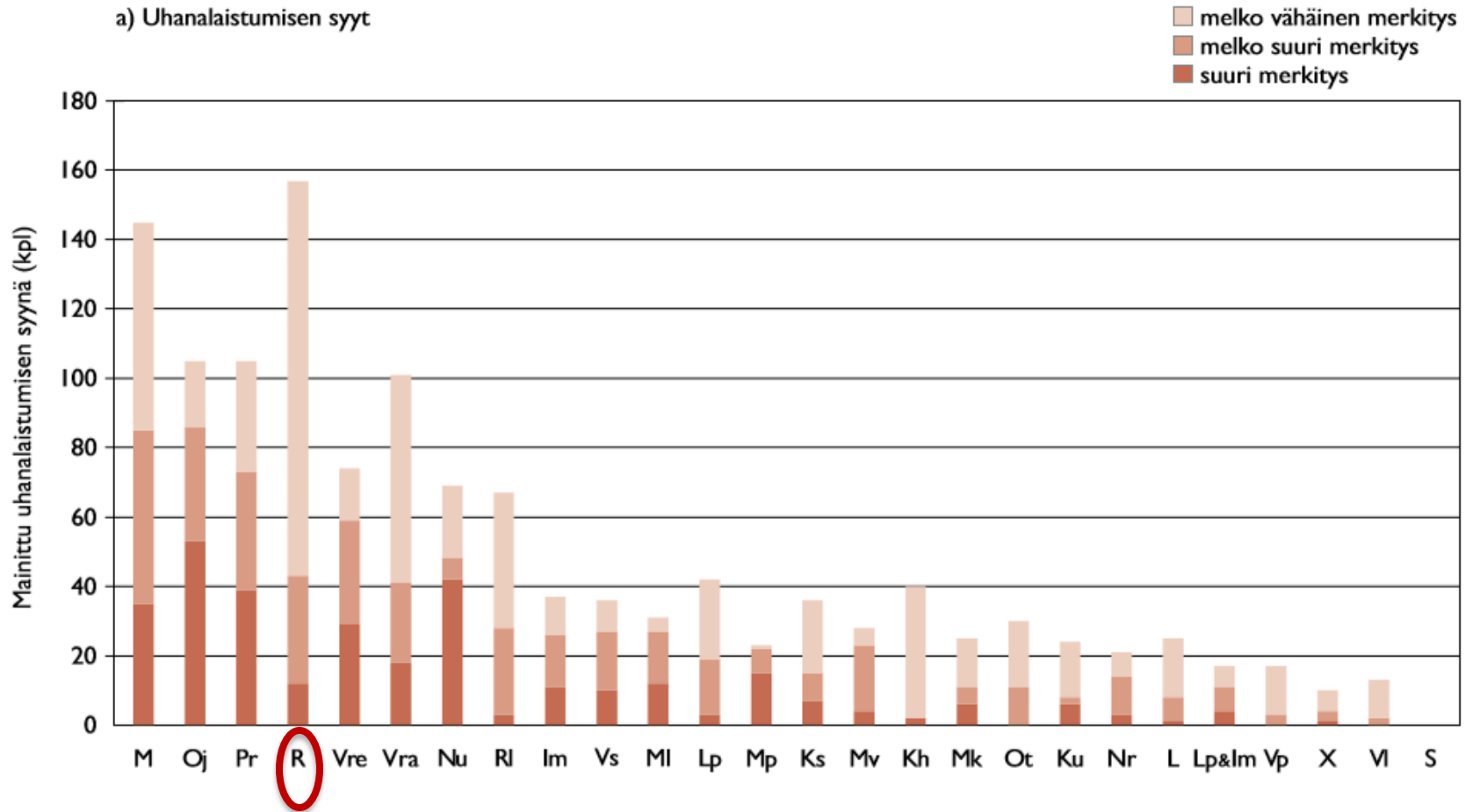
Lajien uhanalaisuuden syyt

Lähde: Suomen lajien uhanalaisuus

Lajimäärä Number of species

Luontotyyppien uhanalaisuuden syyt

Lähde: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018

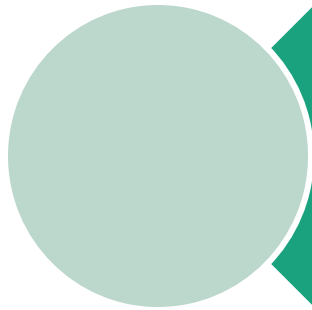
Ekologinen kompensaaatio

”Ekologinen kompensaaatio on sitä, että minkä tahansa yhteiskunnallisen toiminnan johdosta elinympäristöille aiheutettu haitta hyvitetään parantamalla elinympäristön tilaa muualla.”

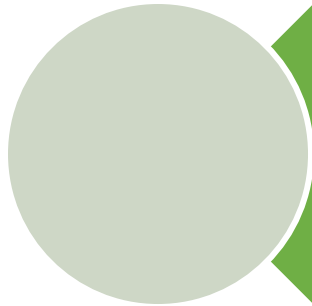
(Moilanen & Kotiaho 2017)

- lievennyshierarkian viimeinen porras
 - välttäminen
 - lieventäminen
 - kunnostaminen
 - kompensaaatio
- kokonaisuikentymättömyyden tavoite
- aiheutetun haitan kvantifiointi ja hyvittämiseen liittyvät kysymykset ovat monimutkaisia

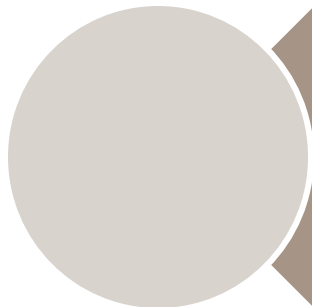

Hyvitettävä arvo
* Mitä kompensoidaan

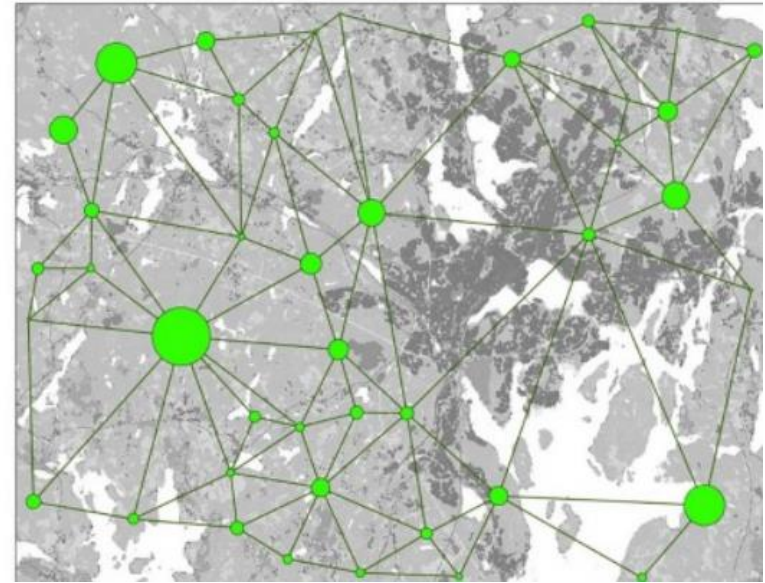
Paikka
*Missä kompensoidaan

Aika
* Hyvityksen aikaikkuna

Lajikohtainen tutkimus meneillään, case liito-orava

- elinympäristöverkoston mallintaminen
- lievennyshierarkian soveltaminen
- graafiteoreettinen lähestymistapa
- liito-oravan elinympäristöjen kytkeytyneisyyden säilyttäminen ennallaan maankäytön muutoksista huolimatta

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Eri lajit ja luontotyypit – monimuotoisuuden ”kokonaisuus”

Vireillä hanke, jossa tavoitteena

- luoda ensimmäisessä vaiheessa tutkimukseen pohjautuva *tiekartta* maankäytön ekologiseen kompensatioon kuntatasolla
- tunnistaa sopivat tarkastelutasot kuntatason kompensatian suunnittelussa
- selvittää ne luontoarvot ja sosiaalisista arvot, jotka tulisi ottaa huomioon maankäytön ekologista kompensatiota pohdittaessa
- tuottaa mahdollisesti myös työkalu maankäytön ekologisten vaikutusten arviointiin

Askelmia

- hyvitetävän haitan mittaamisen menetelmäkehitys
 - monilajisuus, elinympäristöpiirteet (esim. lahopuu),
- luontoarvojen kehittymisen seuraaminen ajassa
 - simulaatiot, mallinnukset
- sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset
- keskustelu ekologian tutkijoiden ja kuntatason toimijoiden välillä
- tiekartan esittely kuntapäätäjille

Lopuksi

- monimuotoisuus jää usein tarkasteluissa hiilen jalkoihin
- kuntakentän on myös tärkeää olla vuoropuhujana ja toimijana kompensatiojärjestelmää ja –käytänteitä mietittäessä
- konkreettisia pilottihankkeita tarvitaan
- kuntatason maankäytön kompensatiot tarvitsevat mahdollisesti erilaista lähestymistä kuin hankekohtaiset kompensatiot

